

Międzynarodowe sympozjum na temat „Naturalne i użytkowane rolniczo ekosystemy torfowiskowe i ich zagospodarowanie” (Saint Malo, Francja, 25–29 VIII 1997 r.)

Sympozjum zorganizowały: Komisja III Międzynarodowego Towarzystwa Torfoznawczego oraz Uniwersytet w Rennes, mając wsparcie ze strony Rady Regionu Bretanii, Ministerstwa Środowiska oraz Parków Regionalnych Brière i Monts d'Arrée. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był André-Jean Francez z Uniwersytetu w Rennes. W Komitecie Naukowym ze strony polskiej uczestniczył prof. Piotr Ilnicki, wiceprezydent wspomnianego Towarzystwa i przewodniczący Komisji III.

W obradach uczestniczyło ok. 60 osób z 13 krajów. Najliczniej wystąpili naukowcy z Francji (30 osób), Finlandii, Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Kanady i Niemiec. Z Polski w obradach uczestniczyli prof. P. Ilnicki z Akademii Rolniczej w Poznaniu, prof. Tadeusz Brandyk z SGGW w Warszawie oraz niżej podpisana z Instytutu Ekologii PAN. W ciągu 2 dni obrad odbyły się 4 sesje, w czasie których wygłoszono 26 referatów: 1. Torfowiska i rolnictwo: przeszłość, teraźniejszość i przyszłość (przewodniczący – prof. P. Ilnicki); 2. Specyficzne użytkowanie torfu i torfowisk w rolnictwie (dr L.-M. Riviere i dr B. Setiadi); 3. Funkcjonowanie i ewolucja ekosystemów torfowiskowych, wpływ zabiegów rolnych; w ramach tej sesji wydzielono zagadnienia: 3.1. Właściwości fizyczne i chemiczne (dr F. Laggoun-Défarage i dr B. Guille); 3.2. Zależności między organizmami i środowiskiem (prof. J. Stewart i dr A. Butler); 4. Rekultywacja i ochrona (dr H. Vasander i dr J. Zeitz).

Obradom towarzyszyła sesja plakatowa (10 prezentacji).

Przedstawiono stan torfowisk w kilku krajach, ich typy i sposoby użytkowania, aktualną i planowaną ochronę tych ekosystemów (Finlandia, Polska, Francja). Mówiono o specyficznym użytkowaniu torfów, poprawie ich żyzności w użytkowaniu rolniczym przez mieszanie z popiołem wulkanicznym (Indonezja), wykorzystaniu torfów jako podłoża dla hodowli grzybów *Pleurotus ostreatus* (Kanada) oraz wykorzystaniu produktów hydrolizy torfu jako dodatku do karmy w hodowli bydła i kurcząt (Ukraina).

Zagadnienia ewolucji torfowisk i wpływu użytkowania rolniczego skupiły największą liczbę referatów. Na przykładzie torfowiska położonego w kraterze wulkanicznym na Madagaskarze, w oparciu o metody geochemiczne, analizy elementarne azotu i węgla, mikroskopii elektronowej i charakterystyki molekularne lignin przedstawiono historię materii organicznej, jej pochodzenie, warunki akumulacji i przekształcania w ciągu 2300 lat.

Torfowiska położone w zróżnicowanych geochemicznie krajobrazach Rosji i Syberii posłużyły do zilustrowania zróżnicowanego składu pierwiastków (analizowano 33 pierwiastki!).

Mówiono o wpływie działalności człowieka (odwodnienie, ekstrakcja torfu, uprawa łąkowa) na właściwości chemiczne gleb torfowych oraz na zmiany aktywności enzymatycznej biomasy mikroorganizmów, zmiany składu mikroorganizmów i bezkręgowców glebowych (Szwajcaria, Francja, Polska).

Analiza kopalnych *Testacea* i analiza pyłkowa posłużyły do określenia pośredniego wpływu lasów na rozwój roślinności torfowisk (Jura Szwajcarska).

Siedem referatów poświęcono zagadnieniu rekultywacji ekosystemów torfowiskowych, podnosząc zagadnienia regulacji warunków wodnych, znaczenia gatunków pionierskich (jak gatunki z rodzaju *Eriophorum*) w zasiedleniu środowisk przez gatunki *Sphagnum* po ekstrakcji torfu (Polska, Francja, Finlandia). Przedstawiono model kompleksowej odnowy torfowiska po ekstrakcji torfu w Jurze Szwajcarskiej oraz projekty ochrony torfowisk w Niemczech i Francji.

Międzynarodowa grupa naukowców skupiona w programie Komisji Europejskiej koordynowanym przez dr. B. Williamsa „*Impact of nitrogen deposition on the carbon balance*” przedstawiła kilka referatów. Dotyczyły one zróżnicowanego dopływu azotu atmosferycznego w różnych krajach Europy, wiązania tego pierwiastka przez gatunki *Sphagnum* i znaczenia fosforu w tym procesie. Imobilizacja fosforu w biomacie mikroorganizmów, osiągająca 20–25% całkowitego P, jest istotna dla torfowisk. Nawożenie mineralne oraz wzrost tempa mineralizacji azotu powodują zmiany struktury i funkcji mikroorganizmów i bezkręgowców glebowych. Zmniejsza się retencja azotu w organizmach i zmniejsza się aktywność biologiczna gleby, natomiast zwiększa się abiotyczne utlenianie torfu.

W ramach sympozjum odbyły się dwie całonocne wycieczki do Parków Regionalnych w Bretanii: Armorique i Brière, gdzie uczestnicy zapoznali się z różnymi typami mokradeł i torfowisk, ich historią, ochroną i zagospodarowaniem oraz z prowadzonymi badaniami. Wycieczki były bardzo starannie przygotowane przez dr. B. Clémenta z Uniwersytetu w Rennes oraz dr. L. Visseta z Uniwersytetu w Nantes.

Na uwagę zasługują starannie przygotowane materiały sympozjalne: zbiór streszczeń referatów oraz przewodniki wycieczek.

Referaty zaprezentowane na sympozjum będą wydrukowane w specjalnym numerze francuskiej „*Écologie*”.

Joanna Pętał

Pierwsze spotkanie Europejskiej Unii Ornitologicznej (Bolonia, 28–30 VIII 1997 r.)

Bolonia – miasto o pięknej architekturze, w którym tradycja harmonijnie splata się ze współczesnością – stanowiła znakomitą oprawę dla tak ważnego wydarzenia, jak oficjalne powołanie do życia Europejskiej Unii Ornitologicznej. Również organizatorzy spotkania – Narodowy Instytut Badań Fauny Leśnej pod kierunkiem dr. Fernando Spiny – stanęli na wysokości zadania.

EUO narodziła się z europejskich idei zjednoczeniowych jako organizacja mająca za zadanie popieranie transkontynentalnych badań nad ptakami oraz działanie na rzecz rozwoju kontaktów między ornitologami europejskimi. W tym celu Unia będzie wydawać czasopismo, organizować co dwa lata konferencje w różnych krajach europejskich oraz finansować badania wymagające szerszej współpracy. Przewodniczącym został prof. Christopher Perrins z Oksfordu – znany badacz populacji bogatek, a jednym z 7 członków Rady Unii – prof. Ludwik Tomiałojć z Uniwersytetu Wrocławskiego.